

gemeente
Zoetermeer

Stadspeiling 2023

Deelrapport participatie

Stadspeiling 2023

deelrapport

participatie

Zoetermeer, 23 januari 2024

Gemeente Zoetermeer
Afdeling Juridische Aangelegenheden & Bestuursondersteuning (JABO)
Onderzoek & Statistiek
Kaspar Bams

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
1. Onderzoeksverantwoording	5
1.1. Inleiding.....	5
1.2. Steekproef en respons.....	5
1.3. Rapportage	5
2. Belang van en bekendheid met participatie.....	7
2.1. Inwoners denken en doen mee met de gemeente	7
2.2. De gemeente ondersteunt initiatieven van inwoners.....	9
3. Ervaringen met participatie	13
3.1. Deelname aan participatie	13
3.2. Wijze van deelname	16
3.3. Tevredenheid met deelname	17
4. Belangstelling voor participatiemethoden	21
Bijlage 1: Populatie, steekproef en respons	23
Bijlage 2: Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid	25
Bijlage 3: Vragenlijst	27
Bijlage 4: Rechte tellingen	31
Bijlage 5: Toelichtingen.....	35

Samenvatting

Op verzoek van de afdeling Communicatie zijn in de Stadspeiling 2023 vragen gesteld over het onderwerp participatie (tussen inwoners en de gemeente). De respons op dit onderdeel was 21%. Hieronder volgt een samenvatting van de resultaten.

Belang en bekendheid

doelstelling	% respondenten dat dit (zeer) belangrijk vindt	% respondenten dat van de mogelijkheid wist
inwoners denken en doen mee met de gemeente	83%	65%
de gemeente ondersteunt initiatieven van inwoners	78%	58%

Het belang dat respondenten aan participatie geven (beide vormen), is toegenomen ten opzichte van de peiling 2022. Ook het percentage respondenten dat al wist dat de gemeente initiatieven van inwoners ondersteunt, nam toe. De bekendheid met de mogelijkheid dat inwoners meedenken en meedoen bij beleid en projecten van de gemeente bleef gelijk.

Deelname

8% van de respondenten heeft in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek deelgenomen aan een vorm van participatie.

De deelnemers vinden het vooral belangrijk om invloed te hebben op nieuw beleid / nieuwe projecten en om daarover informatie te krijgen.

De respondenten die niet hebben deelgenomen aan een participatieproces, maar wel van de mogelijkheid wisten, zeggen dat ze er geen tijd of interesse voor hadden of dat er geen aansprekend onderwerp was waarover meegepraat kon worden.

Waardering

Van de deelnemers aan een participatieproces is 61% tevreden over de wijze waarop de gemeente hen heeft benaderd en/of op de hoogte heeft gehouden. Dat is meer dan in 2022 (54%).

De deelnemers geven het participatieproces gemiddeld een **6,6**. Dat is de hoogste waardering sinds 2020.

Nieuwe methoden

De gemeente wil meer inwoners bereiken en betrekken bij het gemeentelijk beleid en bij projecten. Daarom is dit jaar gevraagd aan alle respondenten in welke methoden zij zijn geïnteresseerd. Uit de antwoorden blijkt dat een ruime meerderheid (89%) interesse heeft in participatie. Bijna vier van de tien (39%) respondenten denken aan bijeenkomsten in de eigen wijk of buurt. Bijna een kwart (24%) wil meedoen via een platform als doemee.zoetermeer.nl. Een kleiner deel (21%) wil (ook) interactieve online bijeenkomsten bijwonen zoals dat via Teams en Zoom kan. 13% wil (ook) meedoen aan bijeenkomst(en) op het Stadhuis-Forum. 19% wil wel participeren, maar heeft geen voorkeur voor een methode aangeven.

1 ■ Onderzoeksverantwoording

1.1. Inleiding

In september / oktober 2023 is in Zoetermeer de Stadspeiling gehouden. In de Stadspeiling worden over verschillende onderwerpen vragen gesteld aan inwoners van Zoetermeer. Op verzoek van de afdeling Communicatie zijn vragen gesteld over participatie. Resultaten van dit onderwerp worden gebruikt als prestatie-indicator voor de programmabegroting van de gemeente.

1.2. Steekproef en respons

Voor de 18-plussers zijn drie niet overlappende steekproeven van 4.000 inwoners getrokken uit het bevolkingsbestand van de gemeente Zoetermeer. Deze personen waren op 1 september 2023 woonachtig in Zoetermeer en op die datum 18 jaar of ouder. Verder geldt dat zij op dat moment niet woonachtig waren in een verpleeghuis, gevangenis of gezinsvervangend tehuis. Deze personen hebben met de post een uitnodiging gekregen om een vragenlijst in te vullen. Dat kon schriftelijk of digitaal. Tweemaal is een herinnering verstuurd. Van de 4.000 benaderde personen hebben er 839 vragen over participatie ingevuld. De respons bedraagt daarmee 21%.

Stratificatie

De respons op de Stadspeiling is niet gelijk verdeeld over de leeftijdsgroepen. Vooral jongeren vullen de vragenlijst minder vaak in. Om ervoor te zorgen dat de Stadspeiling zoveel als mogelijk representatief is voor de onderzoekspopulatie wordt de steekproef gestratificeerd naar leeftijd. De procentuele verdeling van leeftijdscategorieën over de respons is dankzij die aanpassing ongeveer gelijk aan hun procentuele verdeling over de totale Zoetermeerse bevolking van 18 jaar en ouder.

1.3. Rapportage

In de voorliggende rapportage worden de uitkomsten gepresenteerd. In bijlage 1 staat uitleg over de betrouwbaarheid en nauwkeurigheid van de onderzoeksuitkomsten. In bijlage 2 staat een overzicht van de verdeling van de bevolking, steekproef en respons naar leeftijd en geslacht. Bijlage 3 bevat de vragen zoals gesteld in de enquête. In bijlage 4 en 5 zijn respectievelijk de resultaten in tabelvorm en de toelichtingen bij vragen opgenomen.

2. Belang van en bekendheid met participatie

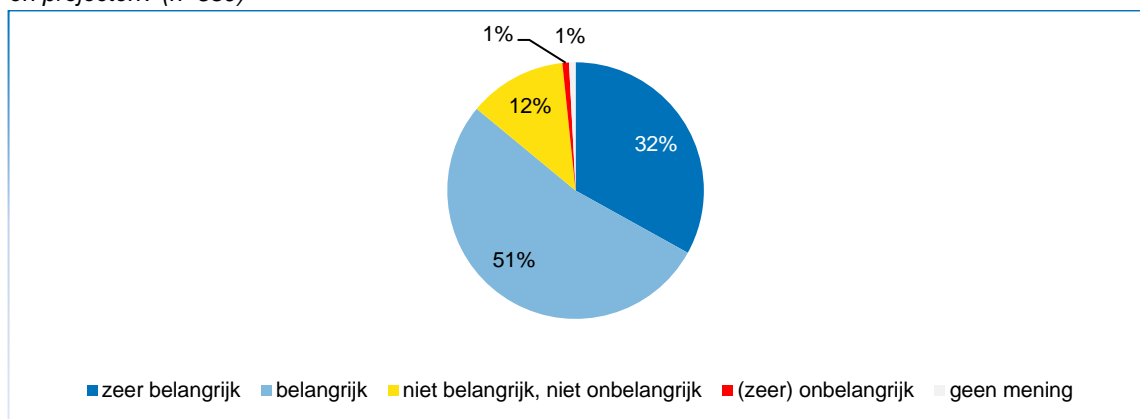
Bij participatie informeert de gemeente inwoners over nieuw beleid, een nieuw plan of nieuwe regelingen. Op een hoger niveau wordt participatie ingezet om inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties te laten meedenken en meedoen bij beleid en projecten van de gemeente. Participatie gaat ook over hoe de gemeente mee kan werken aan initiatieven vanuit de stad.

2.1. Inwoners denken en doen mee met de gemeente

Belang

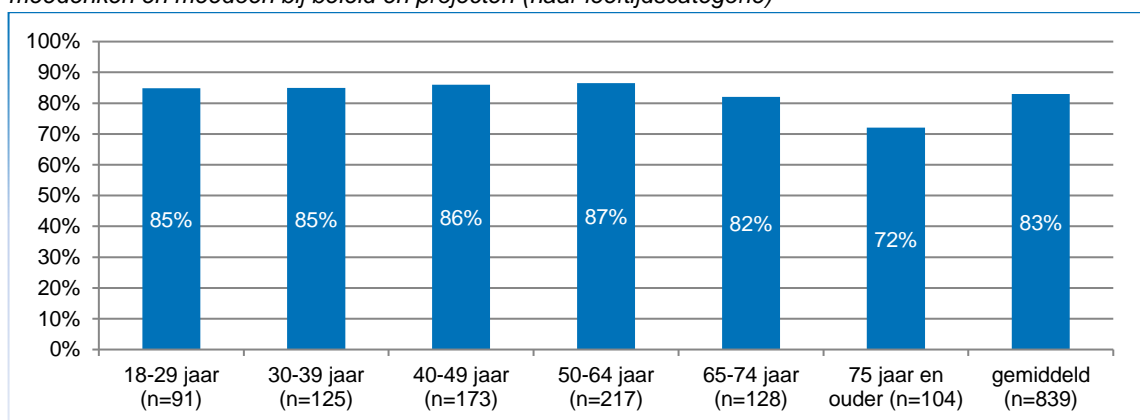
Als eerste is aan de respondenten gevraagd in hoeverre zij het belangrijk vinden dat inwoners meedenken en meedoen met initiatieven van de gemeente. Volgens een ruime meerderheid (83%) is dat (zeer) belangrijk (figuur 2.1).

Figuur 2.1 Hoe belangrijk vindt u het dat de gemeente inwoners laat meedenken en meedoen bij beleid en projecten? (n=839)

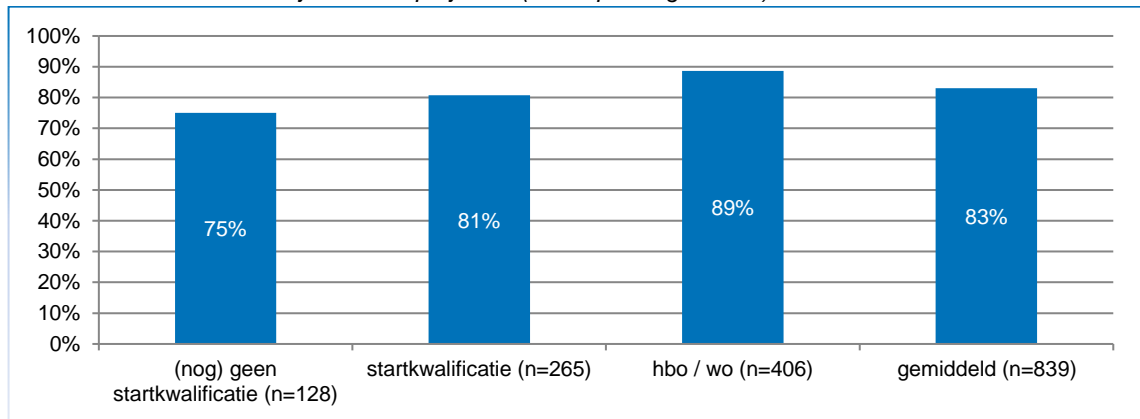
Respondenten jonger dan 65 jaar vinden deze vorm van participatie wat vaker (zeer) belangrijk (figuur 2.2).

Figuur 2.2 Percentage respondenten dat het (zeer) belangrijk vindt dat de gemeente inwoners laat meedenken en meedoen bij beleid en projecten (naar leeftijdscategorie)

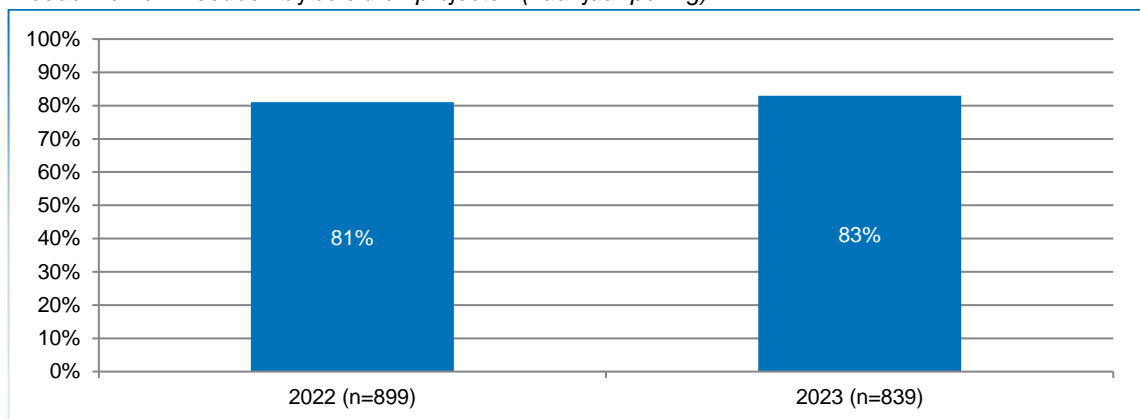
Als naar opleidingsniveau wordt gekeken, is te zien dat respondenten met een HBO- of universitaire achtergrond deze vorm van participatie het vaakst (89%) (zeer) belangrijk vinden (figuur 2.3).

Figuur 2.3 Percentage respondentent dat het (zeer) belangrijk vindt dat de gemeente inwoners laat meedenken en meedoen bij beleid en projecten (naar opleidingsniveau)

In de peiling van 2022 is dezelfde vraag gesteld. Het aandeel respondentent dat het (zeer) belangrijk vindt dat de gemeente inwoners laat meedenken en meedoen bij beleid en projecten was toen iets kleiner, namelijk 81% (figuur 2.4).

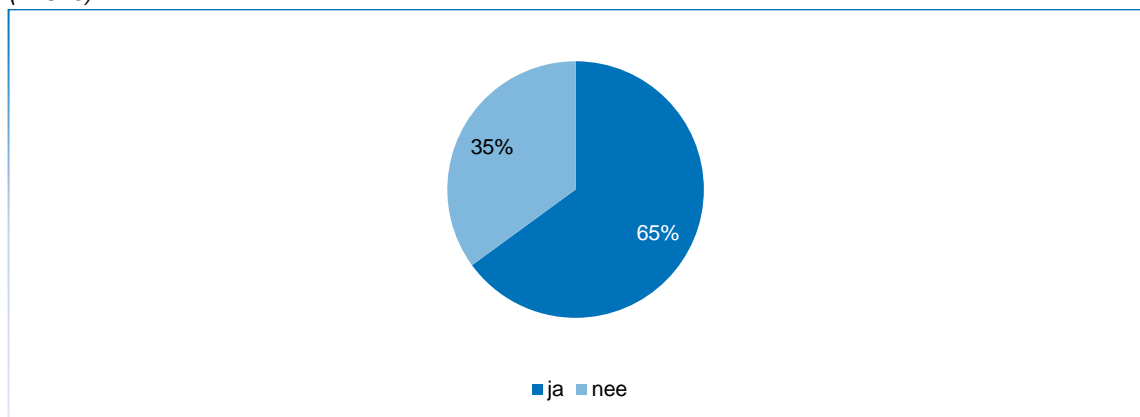
Figuur 2.4 Percentage respondentent dat het (zeer) belangrijk vindt dat de gemeente inwoners laat meedenken en meedoen bij beleid en projecten (naar jaar peiling)

Bekendheid

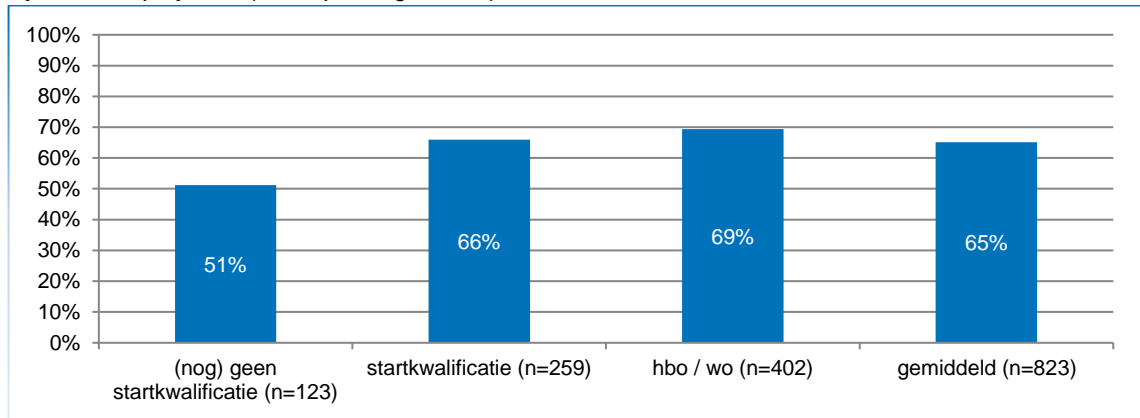
Bijna twee derde (65%) van de respondentent weet dat de gemeente inwoners betreft bij beleid en projecten (figuur 2.5).

Figuur 2.5 Wist u dat de gemeente inwoners laat meedenken en meedoen bij beleid en projecten? (n=823)

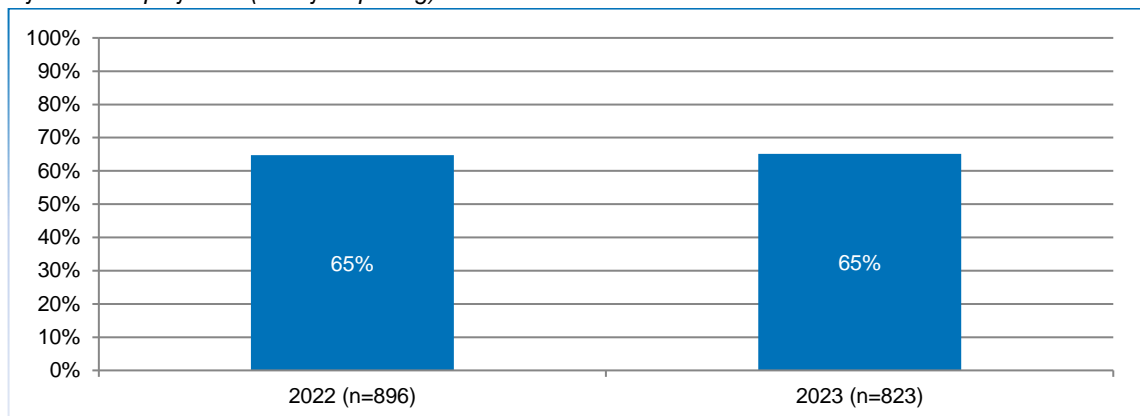
De bekendheid met deze vorm van participatie is onder respondenten met een hogere beroeps of wetenschappelijke opleiding gemiddeld (69%) het grootst (figuur 2.6).

Figuur 2.6 Percentage respondenten dat wist dat de gemeente inwoners laat meedenken en meedoen bij beleid en projecten (naar opleidingsniveau)

De bekendheid met deze vorm van participatie was vorig jaar even groot (figuur 2.7).

Figuur 2.7 Percentage respondenten dat wist dat de gemeente inwoners laat meedenken en meedoen bij beleid en projecten (naar jaar peiling)

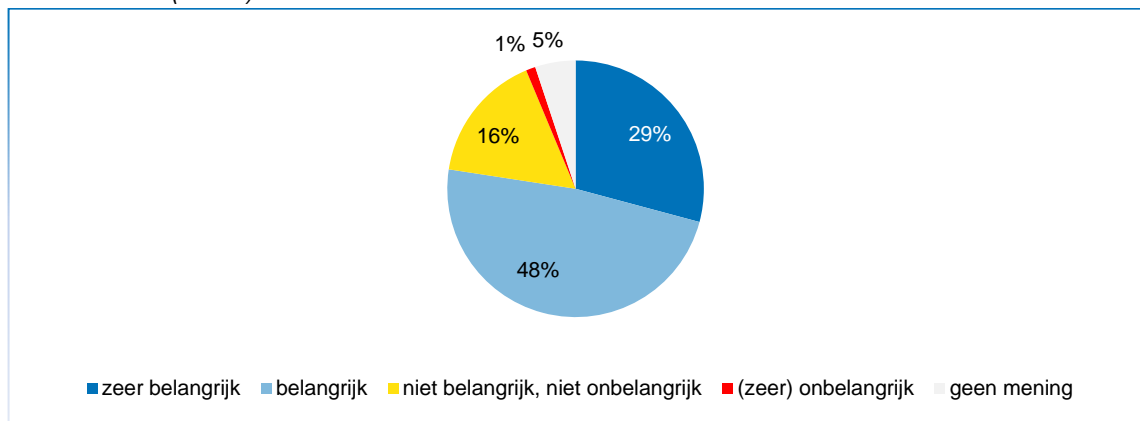

2.2. De gemeente ondersteunt initiatieven van inwoners

Belang

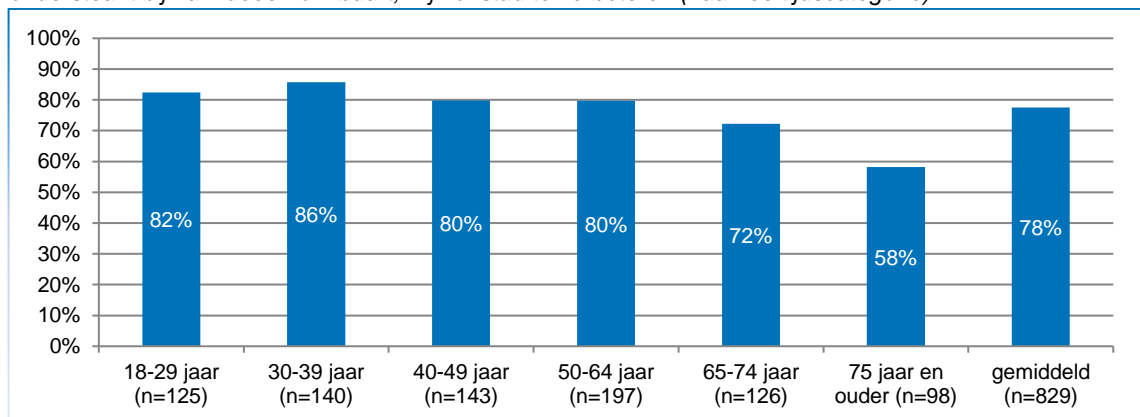
Een andere vorm van participatie is dat de gemeente inwoners ondersteunt bij hun initiatieven en ideeën om buurt, wijk of stad te verbeteren. Het aandeel respondenten dat deze steun (zeer) belangrijk vindt, bedraagt 78% (figuur 2.8).

Figuur 2.8 Hoe belangrijk vindt u het dat de gemeente u ondersteunt bij uw ideeën om buurt, wijk of stad te verbeteren? (n=829)

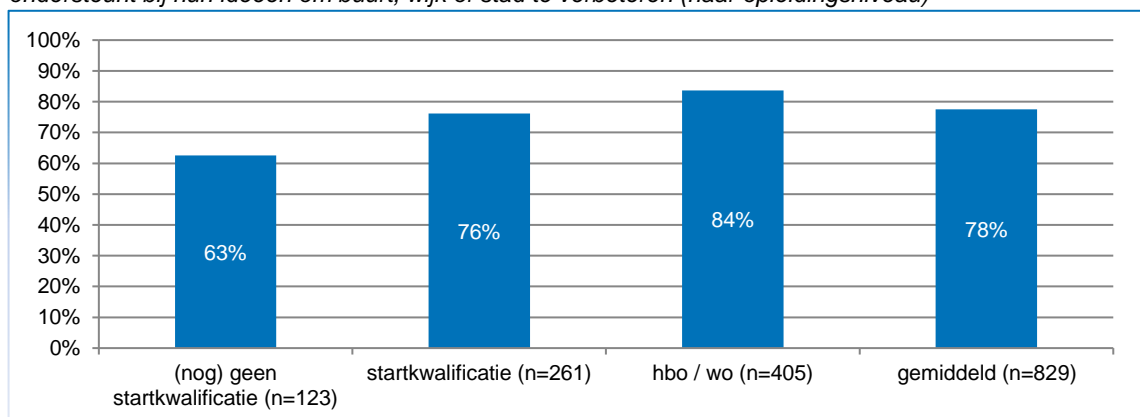
Als naar leeftijd wordt gekeken, valt op dat respondenten in de leeftijdsgroep 30-39 jaar deze vorm van participatie gemiddeld het vaakst (86%) (zeer) belangrijk vinden (figuur 2.9).

Figuur 2.9 Percentage respondenten dat het (zeer) belangrijk vindt dat de gemeente inwoners ondersteunt bij hun ideeën om buurt, wijk of stad te verbeteren (naar leeftijdscategorie)

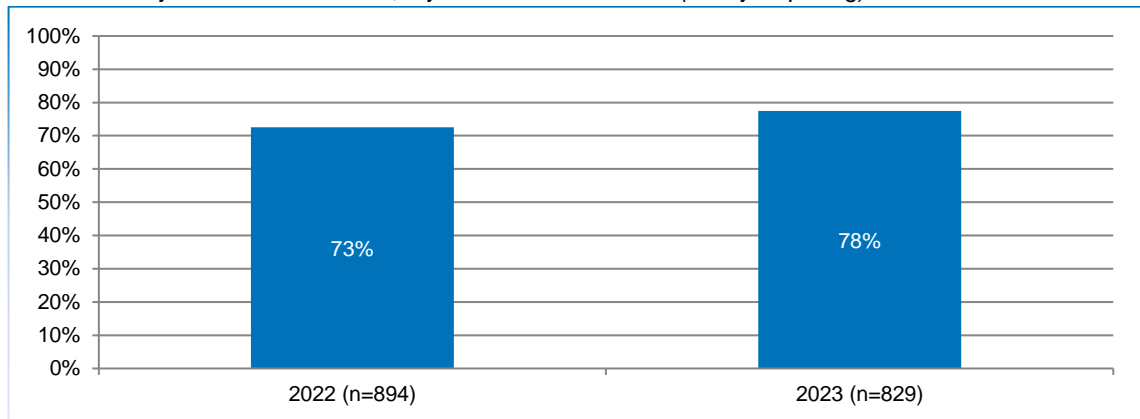
Ook deze vorm van participatie wordt door respondenten met een opleiding in het hoger - of wetenschappelijk onderwijs het vaakst (84%) (zeer) belangrijk gevonden (figuur 2.10).

Figuur 2.10 Percentage respondenten dat het (zeer) belangrijk vindt dat de gemeente inwoners ondersteunt bij hun ideeën om buurt, wijk of stad te verbeteren (naar opleidingsniveau)

In 2022 vond een kleiner deel van de respondenten (73%) het (zeer) belangrijk dat de gemeente inwoners ondersteunt bij ideeën om buurt, wijk of stad te verbeteren (figuur 2.11).

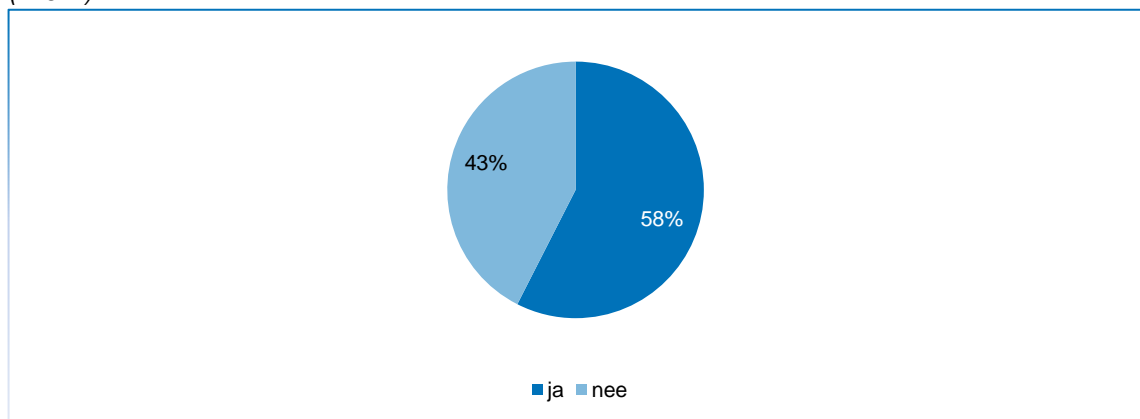
Figuur 2.11 Percentage respondentent dat het (zeer) belangrijk vindt dat de gemeente inwoners ondersteunt bij hun ideeën om buurt, wijk of stad te verbeteren (naar jaar peiling)

Bekendheid

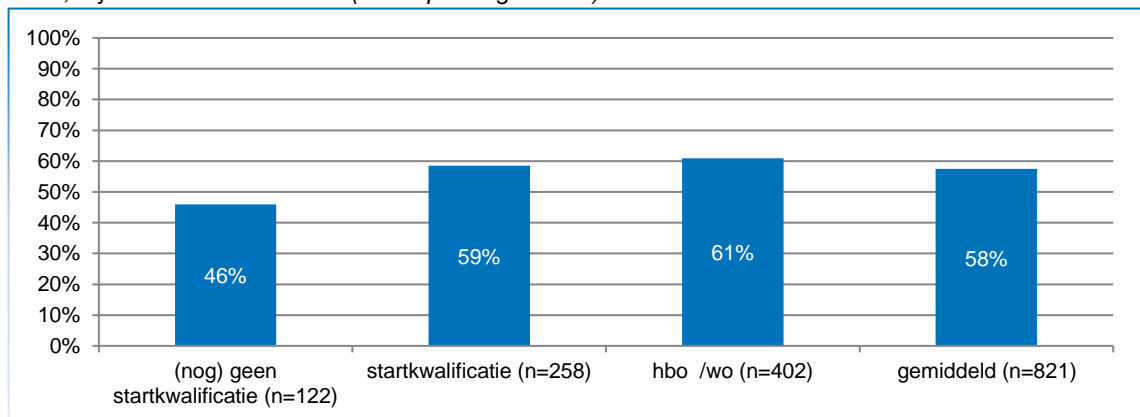
Een meerderheid van de respondenten (58%) wist al dat dat de gemeente inwoners ondersteunt bij hun ideeën om buurt, wijk of stad te verbeteren (figuur 2.12).

Figuur 2.12 Wist u dat de gemeente u ondersteunt bij uw ideeën om buurt, wijk of stad te verbeteren? (n=821)

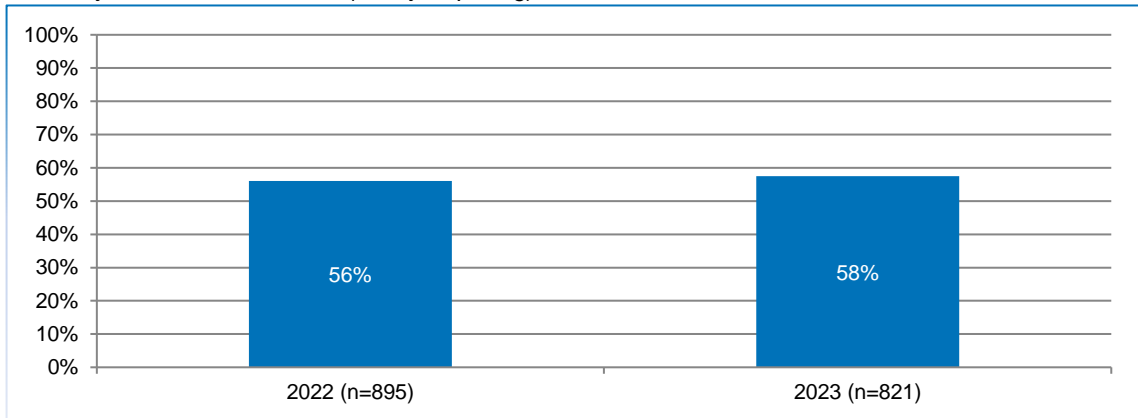
Ook de bekendheid met deze vorm van participatie is afhankelijk van het opleidingsniveau van de respondenten (figuur 2.13).

Figuur 2.13 Percentage respondentent dat wist dat de gemeente inwoners ondersteunt bij hun ideeën om buurt, wijk of stad te verbeteren (naar opleidingsniveau)

In 2022 vond een iets kleiner aandeel van de respondenten het (zeer) belangrijk dat de gemeente deze vorm van participatie ondersteunt (figuur 2.14).

Figuur 2.14 Percentage respondenten dat wist dat de gemeente inwoners ondersteunt bij hun ideeën om buurt, wijk of stad te verbeteren (naar jaar peiling)

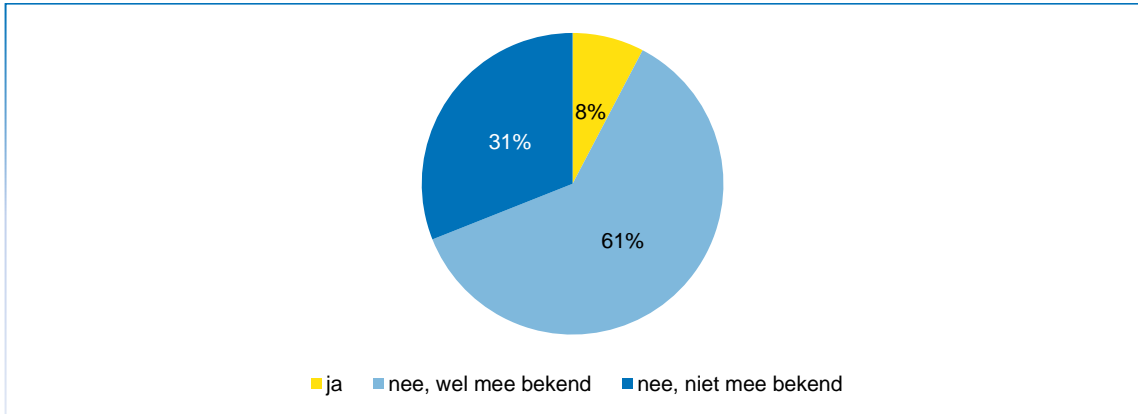

3 ■ Ervaringen met participatie

3.1. Deelname aan participatie

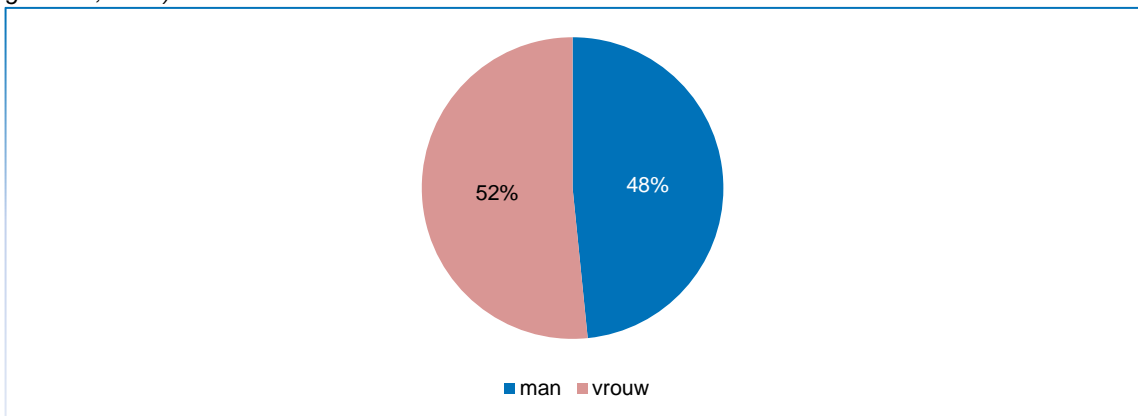
In de twaalf maanden voorafgaand aan de Stadspeiling heeft 8% van de respondenten deelgenomen aan een participatieproces van/met de gemeente (figuur 3.1).

Figuur 3.1 Heeft u in de afgelopen twaalf maanden deelgenomen aan een (online) participatieproces met de gemeente? (n=819)

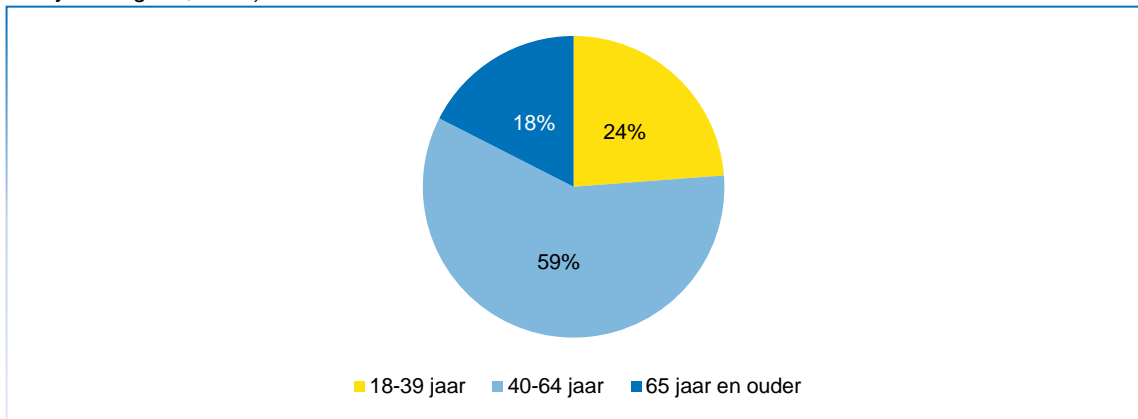
Een deelnemer aan een participatieproces was dit keer iets vaker vrouw dan man (figuur 3.2). In de peiling 2022 was 57% van de deelnemers man.

Figuur 3.2 Percentage respondenten dat heeft deelgenomen aan een (online) participatieproces (naar geslacht, n=62)

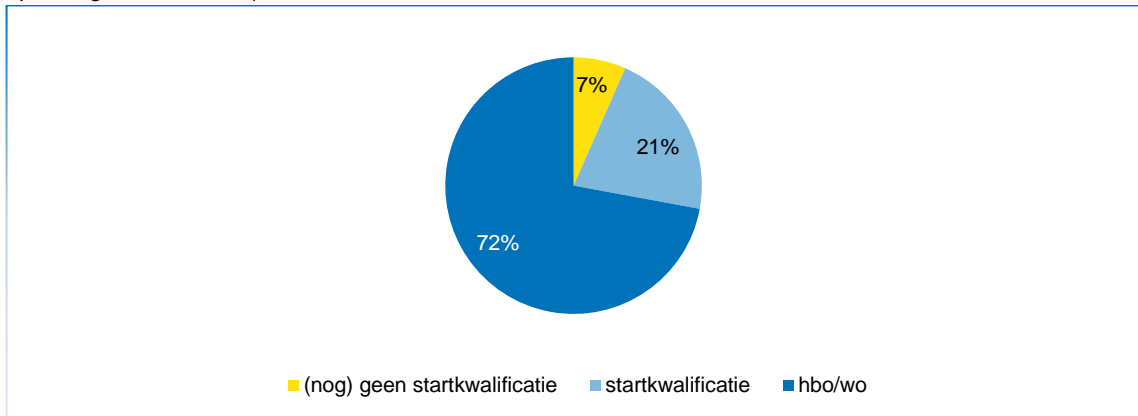
Het grootste deel (59%) van de deelnemers was tussen de 40 en 65 jaar (figuur 3.3).

Figuur 3.3 Percentage respondentent dat heeft deelgenomen aan een (online) participatieproces (naar leeftijdscategorie, n=63)

Een ruime meerderheid (72%) van de deelnemers had een hogere of wetenschappelijke opleiding (figuur 3.4).

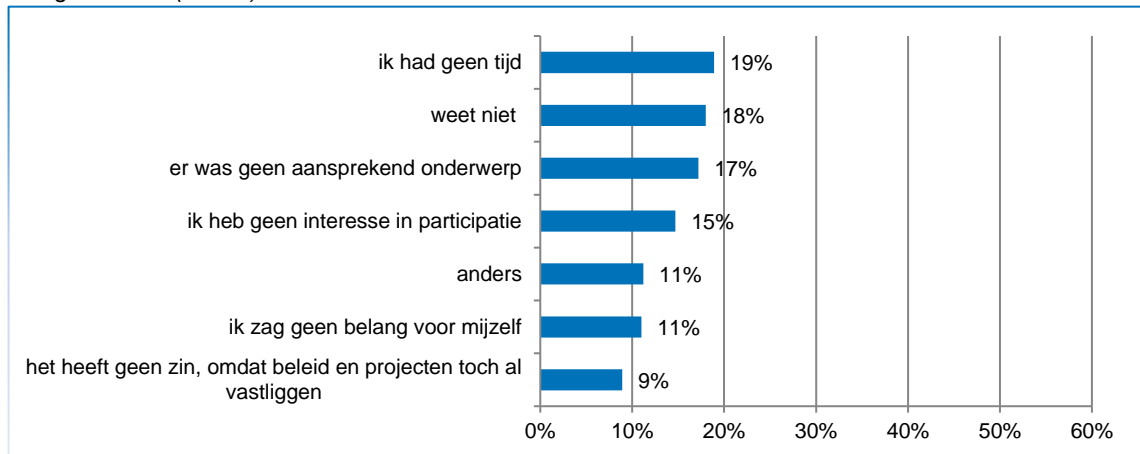
Figuur 3.4 Percentage respondentent dat heeft deelgenomen aan een (online) participatieproces (naar opleidingsniveau, n=61)

Redenen om niet deel te nemen aan participatie

De respondenten die niet hebben deelgenomen aan een participatieproces, maar wel van de mogelijkheid wisten, is gevraagd naar de belangrijkste reden daarvoor. De belangrijkste redenen zijn geen tijd, geen interesse of omdat er geen aansprekend onderwerp was waarover meegepraat kon worden (figuur 3.5).

Figuur 3.5 Kunt u de belangrijkste reden geven waarom u niet aan een participatieproces heeft deelgenomen? (n=482)

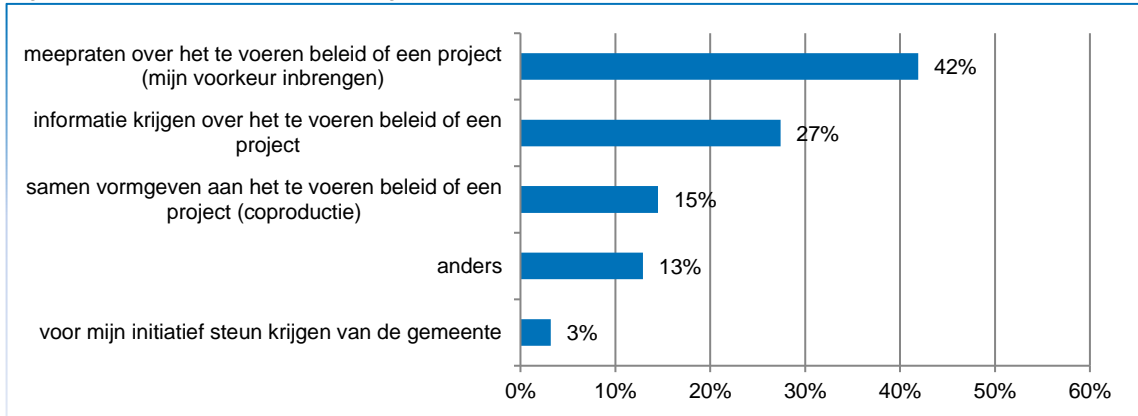
Van de respondenten die de mogelijkheid 'anders' aanvinkten, gaven er 19 aan dat ze niet wisten dat er een mogelijkheid voor participatie was geweest en/of dat ze geen uitnodiging hebben gekregen. Ook ziekte en leeftijd zijn vaak (9 keer) als reden aangegeven. Andere genoemde redenen zijn:

- heb andere belangen (mantelzorg) die aandacht vragen in mijn persoonlijk en werk omgeving;
- het maakt me eerlijk gezegd niet zo veel uit;
- iemand uit de buurt heeft punten verzameld en deze meegenomen naar de gemeentelijke vergaderingen;
- ik ben verhuisd naar een andere woonplaats;
- ik heb het niet opgezocht, mede omdat ik twijfel aan het nut ervan en het is tijdrovend;
- ik kan toch niet meedoen;
- ik maakte geen tijd;
- in mijn vrije tijd wil ik met andere onderwerpen bezig zijn;
- jong kind en nu andere prioriteiten;
- komt niet op mijn radar in dagelijks leven, een app met meldingen zou welkom zijn;
- Nederlands is niet goed genoeg om deel te nemen (2x);
- niet op tijd betrokken;
- voor het onderwerp waarover ik graag mijn zegje wilde doen vond ik geen raadpleging;
- weinig gehoor op mijn voorstellen;
- weinig interesse om in de stad te blijven wonen;
- woon hier niet lang, het had ook niet met mijn persoonlijke situatie te maken, dus geen binding.

Redenen om deel te nemen aan participatie

Aan de respondenten die wel hebben geparticipeerd, is gevraagd wat de belangrijkste reden was om deel te nemen. Meepraten over beleid / projecten en informatie daarover krijgen, zijn met een aandeel van respectievelijk 42% en 27% de twee meest genoemde redenen (figuur 3.6).

Figuur 3.6 Wat was voor u de belangrijkste reden om deel te nemen aan een participatieproces? (n=62)

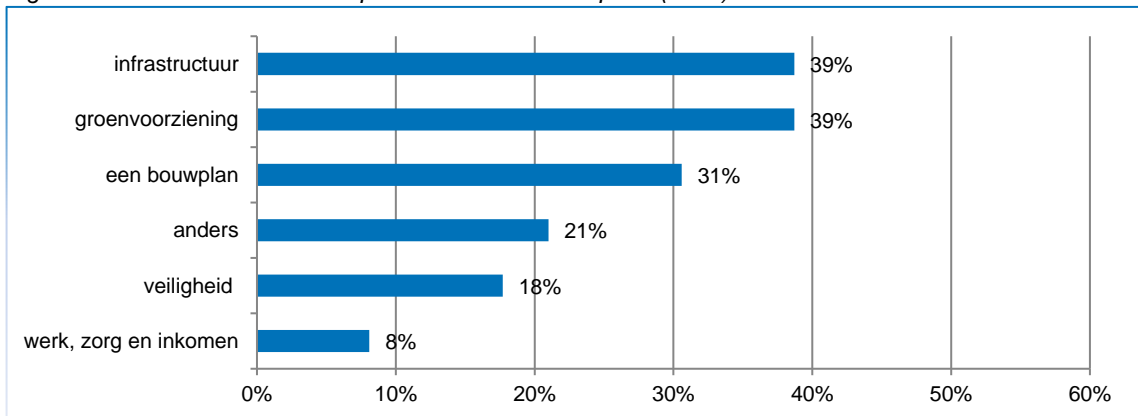
Bij de antwoordmogelijkheid anders is aangegeven:

- alle opties vind ik onverminderd belangrijk;
- als ik het niet doe, dan is mijn kans voorbij;
- ik kan het beleid niet tegenhouden, maar de gemeente wel confronteren met de gevolgen van beleid;
- keuze aanleg soort bomen in de straat;
- meepraten, vormgeven en steun krijgen op diverse onderwerpen;
- meerdere van bovenstaande antwoorden;
- mening via enquête gegeven en erover op die manier mijn voorkeur geven.

Onderwerpen

Er is vooral deelgenomen aan infrastructurele projecten (wegen, parkeerplaatsen, fietspaden, voetpaden, riolering, verlichting etc.) en projecten in de groenvoorziening (groen in de directe woonomgeving, parken, bomen langs wegen) Ook in bouwplannen en processen (nieuwbouw, vervangende nieuwbouw of een grote verbouwing) en is relatief vaak geparticipeerd (figuur 3.7).

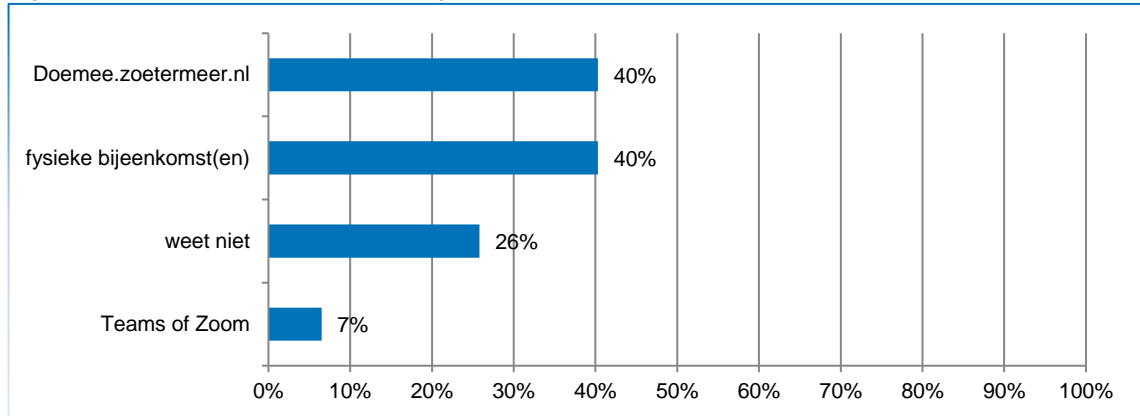
Figuur 3.7 Wat was het onderwerp / waren de onderwerpen? (n=62)

3.2. Wijze van deelname

Vier van de tien deelnemers heeft dat via het online participatieplatform Doemee.zoetermeer.nl gedaan. Een even groot deel (40%) is (ook) op een fysieke bijeenkomst geweest. Dit jaar heeft maar een klein deel (7%) deelgenomen via de communicatieplatformen Teams of Zoom (figuur 3.8).

Figuur 3.8 Op welke manier heeft u deelgenomen? (n=62)

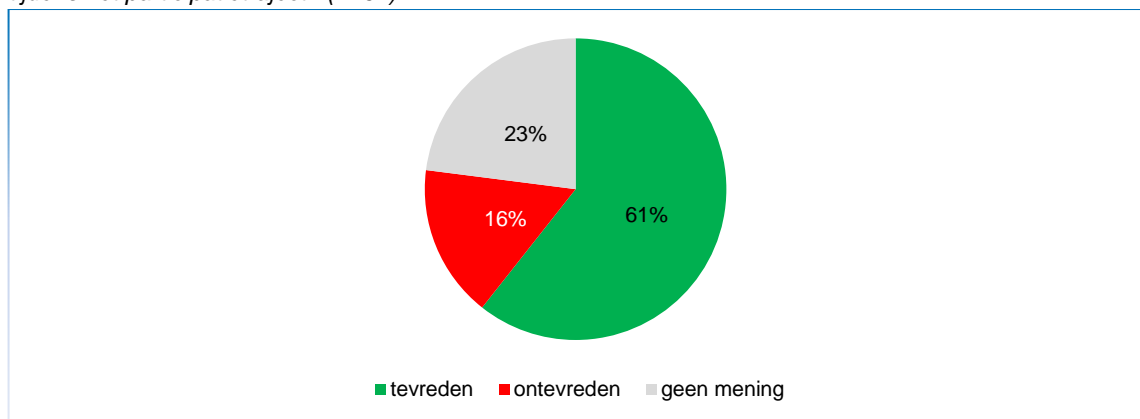

3.3. Tevredenheid met deelname

Contact met de gemeente

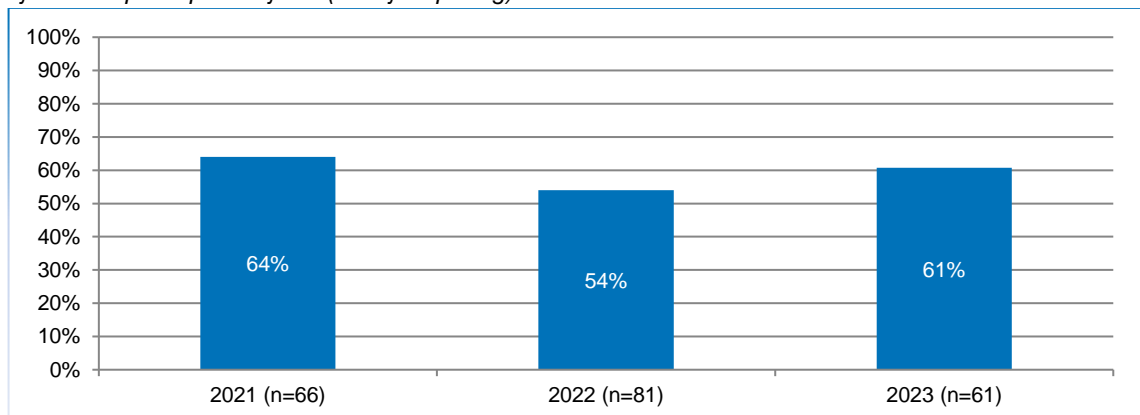
Van de respondenten die in één of meer trajecten hebben geparticipeerd, is een ruime meerderheid (61%) tevreden over de wijze waarop ze door de gemeente benaderd en/of op de hoogte gehouden zijn tijdens het proces. Een minderheid (16%) is daarover ontevreden. Bijna een kwart heeft hierover geen mening (figuur 3.9).

Figuur 3.9 Bent u tevreden over hoe u door de gemeente benaderd en/of op de hoogte gehouden bent tijdens het participatietraject? (n=61)

In 2021 was een groter deel tevreden en in 2022 een kleiner deel van de deelnemers tevreden over hoe het contact met de gemeente tijdens het participatietraject (figuur 3.10).

Figuur 3.10 Bent u tevreden over hoe u door de gemeente benaderd en/of op de hoogte gehouden bent tijdens het participatietraject? (naar jaar peiling)

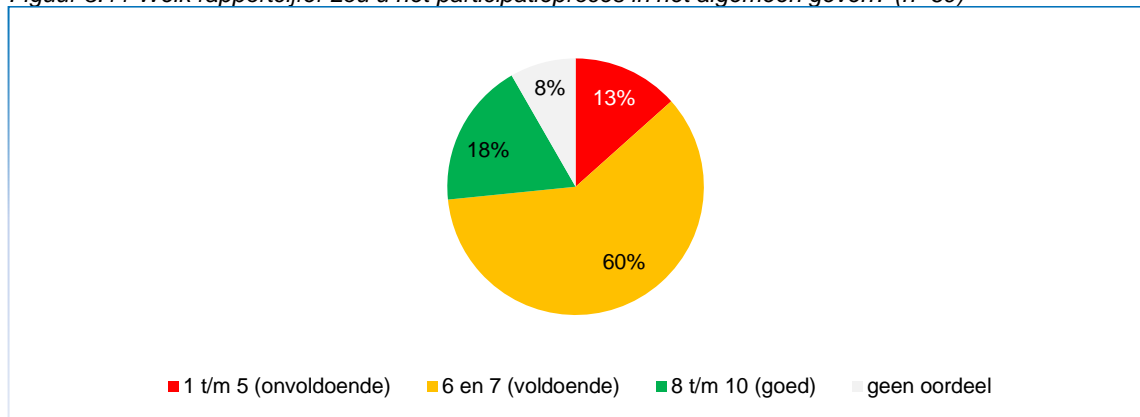

De respondenten die ontevreden zijn, geven aan dat ze het gevoel hebben dat de gemeente niet naar de participanten heeft geluisterd en dat informatie te laat of helemaal niet is doorgegeven (bijlage 5).

Rapportcijfer voor het participatieproces in het algemeen

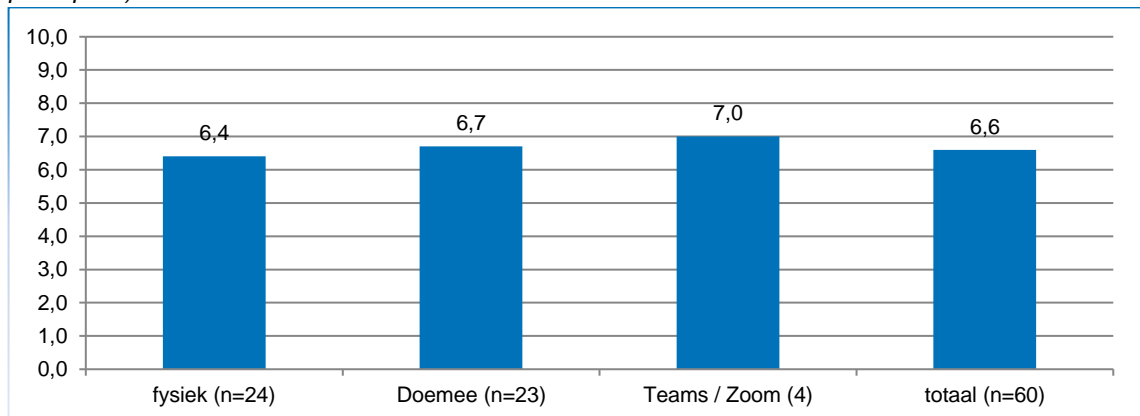
Van de deelnemers geeft 13% het participatieproces een onvoldoende (rapportcijfer 1 t/m 5). Zes op de tien deelnemers geven een voldoende (6 en 7) en 18% beoordeelt het proces in het algemeen met een 8 of hoger. De rest gaf geen cijfer (figuur 3.11).

Figuur 3.11 Welk rapportcijfer zou u het participatieproces in het algemeen geven? (n=60)

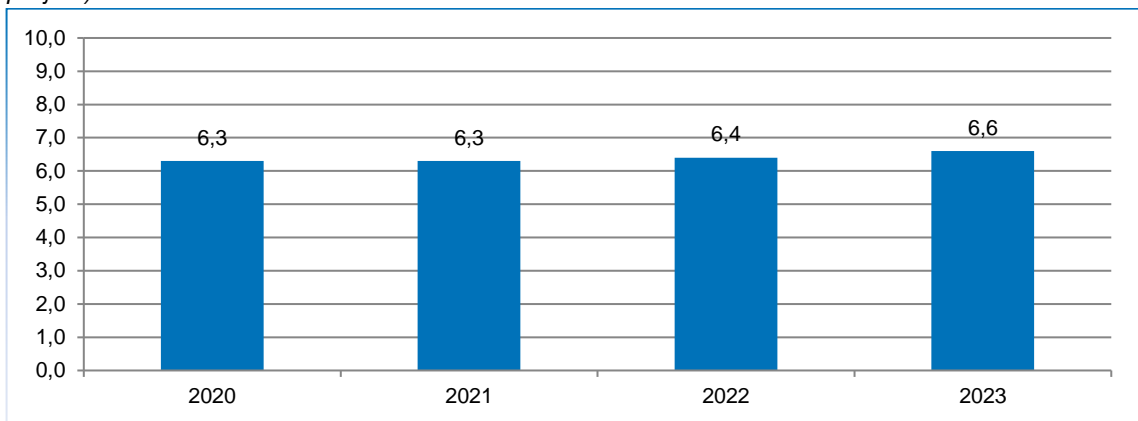
Het gemiddelde van de gegeven rapportcijfers is een **6,6**. Hierbij is er verschil tussen de deelnemers aan de verschillende participatievormen geven (figuur 3.12).

Figuur 3.12 Welk rapportcijfer zou u het participatieproces in het algemeen geven? (gemiddelde per type participatie)

De gemiddelde waardering is wat hoger dan in de voorgaande metingen (figuur 3.13).

Figuur 3.13 Welk rapportcijfer zou u het participatieproces in het algemeen geven? (gemiddelde per peiljaar)

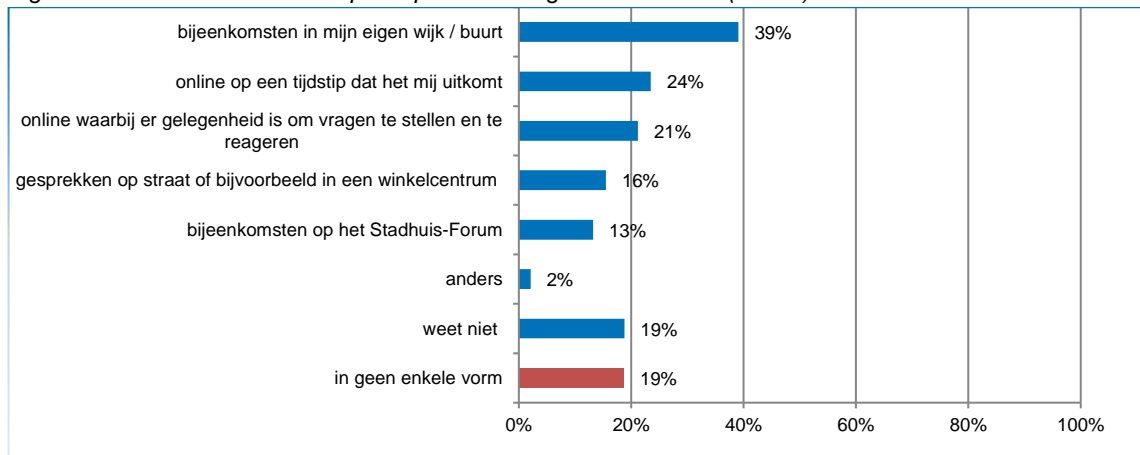

Het rapportcijfer kon worden toegelicht. Volgens een respondent moet de gemeente inhoudelijker op de vragen en meningen van deelnemers ingaan. Ook zou de gemeente duidelijker kunnen maken waarover men iets mag vinden en wat tot de expertise van deskundigen behoort. Ook komt het voor dat één deelnemer de discussie overheerst (bijlage 5).

4 ■ Belangstelling voor participatiemethoden

De gemeente experimenteert met nieuwe vormen van participatie om meer inwoners te kunnen bereiken en betrekken bij het gemeentelijk beleid en bij projecten. Aan alle respondenten is gevraagd in welke participatiemethoden zij zijn geïnteresseerd. Hierbij kon worden gekozen uit een lijst met mogelijkheden. Bijna twee van de tien (19%) respondenten hebben geen enkele belangstelling voor participatie. Van de meerderheid (89%) die dus wel interesse heeft, wil relatief het grootste deel (39%) meedoen aan bijeenkomsten in de eigen wijk of buurt. Bijna een kwart (24%) is (ook) geïnteresseerd in een onlinemogelijkheid waarbij het tijdstip van meedoen niet vastligt, zoals bij doemee.zoetermeer.nl. Een kleiner deel (21%) wil (ook) online bijeenkomsten bijwonen waarbij er gelegenheid is om vragen te stellen en te reageren, zoals dat bij Teams of Zoom kan. In gesprekken in de openbare ruimte is 16% van de respondenten geïnteresseerd en 13% wil meedoen aan bijeenkomst(en) op het Stadhuis-Forum. Een ander deel (19%) heeft wel belangstelling voor participatie, maar weet niet goed welke methode bij hen past (figuur 4.1).

Figuur 4.1 In welke vormen van participatie bent u geïnteresseerd? (n=808)

Bijlage 1: Populatie, steekproef en respons

In de onderstaande tabel worden de Zoetermeerse bevolking (per 1 januari 2023), de steekproef (per 1 september 2023) en de respons van dit deelonderzoek vergeleken aan de hand van de kenmerken geslacht en leeftijd.

geslacht en leeftijd	bevolking	steekproef	respons
man 18-29 jaar	8,6%	17,0%	7,6%
vrouw 18-29 jaar	8,3%	15,0%	7,0%
anders / onbekend 18-29 jaar	-	-	0,2%
man 30-39 jaar	8,0%	10,9%	6,3%
vrouw 30-39 jaar	8,4%	12,0%	10%
anders / onbekend 30-39 jaar	-	-	0,4%
man 40-49 jaar	7,4%	7,5%	8,1%
vrouw 40-49 jaar	7,9%	8,8%	8,6%
anders / onbekend 40-49 jaar	-	-	0,4%
man 50-64 jaar	12,1%	8,4%	10,1%
vrouw 50-64 jaar	13,3%	8,9%	13,5%
anders / onbekend 50-64 jaar	-	-	0,1%
man 65 jaar en ouder	12,1%	5,7%	14,9%
vrouw 65 jaar en ouder	13,8%	6,0%	12,6%
anders / onbekend 65 jaar en ouder	-	-	0,6%
totaal	100,0%	100,0%	100,0%
aantal	101.156	4.000	839

Bijlage 2: Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid

De in dit verslag opgenomen uitkomsten hebben betrekking op 839 respondenten uit de Stadspelling 2023 die vragen hebben ingevuld over het onderwerp participatie. Over de 'werkelijkheid', dat wil zeggen de situatie in de totale populatie van Zoetermeerse 18-plussers, kunnen alleen uitspraken worden gedaan in de vorm van schattingen. Dit kan in de vorm van puntschattingen en intervallschattingen. Bij een puntschatting, dat wil zeggen een schatting in de vorm van één getal, ligt het voor de hand als benadering van de werkelijkheid de uitkomst uit de enquête te nemen. Wanneer in de respons bijvoorbeeld 40% een bepaald gedrag vertoont, wordt dan aangenomen dat dit ook in de populatie 40% zal zijn. Een dergelijke puntschatting van een percentage zal bijna altijd in meer of mindere mate van de werkelijkheid afwijken.

De kans op een verkeerde schatting kan worden teruggebracht door de werkelijkheid te schatten in de vorm van intervallen (intervallschattingen). Het is mogelijk, met behulp van statistische formules, de grootte van een interval zodanig rond de enquête-uitkomst te kiezen dat met een bepaalde mate van zekerheid (veelal 'betrouwbaarheid' genoemd) kan worden aangenomen dat het werkelijke percentage zich binnen dat interval bevindt.

In onderstaande tabel is voor verschillende aantallen respondenten en voor verschillende percentages in de respons weergegeven wat de nauwkeurigheidsmarges zijn. Het gaat daarbij om de marges bij 95% betrouwbaarheid. Dit betekent dat als de steekproeftrekking en het onderzoek vele malen zou worden herhaald, het berekende nauwkeurigheidinterval in minstens 95 van de 100 gevallen de werkelijke waarde zou bevatten.

Procentpunten waarmee de werkelijke percentages (dus die in de populatie) maximaal kunnen afwijken van die in de respons (bij een betrouwbaarheidsniveau van 95%)

aantal respondenten	10% of 90%	20% of 80%	30% of 70%	40% of 60%	50%
50	8,3	11,1	12,7	13,6	13,9
100	5,9	7,8	9,0	9,6	9,8
200	4,2	5,5	6,4	6,8	6,9
300	3,4	4,5	5,2	5,5	5,7
400	2,9	3,9	4,5	4,8	4,9
500	2,6	3,5	4,0	4,3	4,4
600	2,4	3,2	3,7	3,9	4,0
700	2,2	3,0	3,4	3,6	3,7
800	2,1	2,8	3,2	3,5	3,5

Voorbeeld: Stel dat van 800 respondenten 30% opvatting A heeft. In werkelijkheid (dus in de totale populatie van Zoetermeesters van 18 jaar en ouder) zal dit percentage dan met 95% zekerheid liggen tussen 26,8 en 33,2%.

Bijlage 3: Vragenlijst

56. Participatie is bedoeld om inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties te laten meedenken en meedoen bij beleid en projecten van de gemeente.
Participatie gaat ook over hoe de gemeente mee kan werken aan initiatieven vanuit de stad.

a. Hoe belangrijk vindt u het dat de gemeente...

	1 zeer belangrijk	2 belangrijk	3 neutraal	4 onbelangrijk	5 zeer on- belangrijk	6 geen mening
· inwoners laat meedenken en meedoen bij beleid en projecten?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
· u ondersteunt bij uw ideeën om buurt, wijk of stad te verbeteren?	☐	☐	☐	☐	☐	☐

b. Wist u dat de gemeente...

	1 ja	2 nee
· inwoners laat meedenken en meedoen bij beleid en projecten?	☐	☐
· u ondersteunt bij uw ideeën om buurt, wijk of stad te verbeteren?	☐	☐

LET OP: Heeft u twee keer nee geantwoord? Ga door naar vraag 64.

57. Heeft u in de afgelopen twaalf maanden deelgenomen aan (online) participatie?

1. ja → ga naar vraag 59
 2. nee

58. Kunt u de belangrijkste reden geven waarom u niet aan participatie heeft deelgenomen?

1. ik heb geen interesse in participatie
 2. ik had geen tijd
 3. ik zag geen belang voor mijzelf
 4. het heeft geen zin, omdat beleid en projecten toch al vastliggen
 5. er was geen aansprekend onderwerp
 6. weet niet
 7. anders, namelijk:

LET OP: Ga door naar vraag 64.

59. Wat was voor u de belangrijkste reden om deel te nemen aan participatie?

- 1. ik wil graag informatie krijgen over het te voeren beleid of een project
- 2. ik wil meepraten over het te voeren beleid of een project (mijn voorkeur inbrengen)
- 3. ik wil samen vormgeven aan het te voeren beleid of een project (coproductie)
- 4. ik wil voor mijn initiatief steun krijgen van de gemeente
- 5. anders, namelijk:

60. Wat was het onderwerp / waren de onderwerpen?

LET OP: meer antwoorden mogelijk.

- infrastructuur (wegen, parkeerplaatsen, fietspaden, voetpaden, riolering, verlichting etc.)
- een bouwplan (nieuwbouw, vervangende nieuwbouw of een grote verbouwing)
- groenvoorziening (groen in de directe woonomgeving, parken, bomen langs wegen)
- werk, zorg en inkomen
- veiligheid
- anders, namelijk:

61. Op welke manier heeft u deelgenomen?

LET OP: meer antwoorden mogelijk.

- fysieke bijeenkomst(en)
- via de website doemee.zoetermeer.nl
- via een internetverbinding (Teams of Zoom)
- weet niet

62a. Bent u tevreden over hoe u door de gemeente benaderd en/of op de hoogte gehouden bent tijdens het participatietraject?

- 1. ja
- 2. nee
- 3. geen mening

b. Uw eventuele toelichting:

63a. Welk rapportcijfer zou u het participatieproces in het algemeen geven?

- zeer laag zeer hoog geen oordeel
-
- 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 99

b. Uw eventuele toelichting:

64. De gemeente experimenteert met nieuwe vormen van participatie om meer inwoners te kunnen bereiken en betrekken bij het gemeentelijk beleid en bij projecten. Zo willen we actiever de wijken ingaan.

In welke vormen van participatie bent u geïnteresseerd?

- meer antwoorden mogelijk -

- bijeenkomst(en) op het Stadhuis-Forum
- bijeenkomst(en) in mijn eigen wijk / buurt
- online bijeenkomst(en) waarbij er gelegenheid is om vragen te stellen en te reageren (Teams of Zoom)
- online op een tijdstip dat het mij uitkomt (b.v. via doemee.zoetermeer.nl)
- gesprekken op straat of bijvoorbeeld in een winkelcentrum
- weet niet
- anders, namelijk:

- geen, want ik heb geen interesse in participatie

Bijlage 4: Rechte tellingen

56a. Hoe belangrijk vindt u het dat de gemeente...

inwoners laat meedenken en meedoen bij beleid en projecten?

	aantal	percentage
zeer belangrijk	269	32,1
belangrijk	431	51,4
niet belangrijk, niet onbelangrijk	101	12,0
onbelangrijk	7	0,8
zeer onbelangrijk	7	0,8
geen mening	24	2,9
totaal	839	100,0

u ondersteunt bij uw ideeën om buurt, wijk of stad te verbeteren?

	aantal	percentage
zeer belangrijk	242	29,2
belangrijk	400	48,3
niet belangrijk, niet onbelangrijk	135	16,3
onbelangrijk	4	0,5
zeer onbelangrijk	6	0,7
geen mening	42	5,1
subtotaal	829	100,0
vraag niet beantwoord	10	
totaal	839	

b. Wist u dat de gemeente...

inwoners laat meedenken en meedoen bij beleid en projecten?

	aantal	percentage
ja	536	65,1
nee	287	34,9
subtotaal	823	100,0
vraag niet beantwoord	16	
totaal	839	

u ondersteunt bij uw ideeën om buurt, wijk of stad te verbeteren?

	aantal	percentage
ja	472	57,5
nee	349	42,5
subtotaal	821	100,0
vraag niet beantwoord	18	
totaal	839	

57. Heeft u in de afgelopen twaalf maanden deelgenomen aan (online) participatie?

	aantal	percentage
ja	63	11,2
nee	502	88,8
subtotaal	565	100,0
vraag niet beantwoord	4	
vraag niet van toepassing	270	
totaal	839	

58. Kunt u de belangrijkste reden geven waarom u niet aan participatie heeft deelgenomen?

	aantal	percentage
ik heb geen interesse in participatie	71	14,7
ik had geen tijd	91	18,9
ik zag geen belang voor mijzelf	53	11,0
het heeft geen zin, omdat beleid en projecten toch al vastliggen	43	8,9
er was geen aansprekend onderwerp	83	17,2
weet niet	87	18,0
anders	54	11,2
subtotaal	482	100,0
vraag niet beantwoord	20	
vraag niet van toepassing	337	
totaal	839	

59. Wat was voor u de belangrijkste reden om deel te nemen aan participatie?

	aantal	percentage
ik wil graag informatie krijgen over het te voeren beleid of een project	17	27,4
ik wil meepraten over het te voeren beleid of een project (mijn voorkeur inbrengen)	26	41,9
ik wil samen vormgeven aan het te voeren beleid of een project (coproductie)	9	14,5
ik wil voor mijn initiatief steun krijgen van de gemeente	2	3,2
anders	8	12,9
subtotaal	62	100,0
vraag niet beantwoord	1	
vraag niet van toepassing	776	
totaal	839	

60. Wat was het onderwerp / waren de onderwerpen? (meer antwoorden mogelijk)

	aantal	percentage
infrastructuur (wegen, parkeerplaatsen, fietspaden, voetpaden, riolering, verlichting etc.)	24	38,7
een bouwplan (nieuwbouw, vervangende nieuwbouw of een grote verbouwing)	19	30,6
groenvoorziening (groen in de directe woonomgeving, parken, bomen langs wegen)	24	38,7
werk, zorg en inkomen	5	8,1
veiligheid	11	17,7
anders	13	21,0
subtotaal (minimaal één antwoord gegeven)	62	
vraag niet beantwoord	1	
vraag niet van toepassing	776	
totaal	839	

61. Op welke manier heeft u deelgenomen? (meer antwoorden mogelijk)

	aantal	percentage
fysieke bijeenkomst(en)	25	40,3
via de website doemee.zoetermeer.nl	25	40,3
via een internetverbinding (Teams of Zoom)	4	6,5
weet niet	16	25,8
subtotaal (minimaal één onderwerp aangevinkt)	62	
vraag niet beantwoord	1	
vraag niet van toepassing	776	
totaal	839	

62a. Bent u tevreden over hoe u door de gemeente benaderd en/of op de hoogte gehouden bent tijdens het participatietraject?

	aantal	percentage
ja	37	60,7
nee	10	16,4
geen mening	14	23,0
subtotaal	61	100,0
vraag niet beantwoord	2	
vraag niet van toepassing	776	
totaal	839	

63a. Welk rapportcijfer zou u het participatieproces in het algemeen geven?

	aantal	percentage
1	1	1,7
2	-	-
3	1	1,7
4	1	1,7
5	5	8,3
6	10	16,7
7	26	43,3
8	11	18,3
9	-	-
10	-	-
geen mening	5	8,3
subtotaal	60	100,0
vraag niet beantwoord	3	
vraag niet van toepassing	776	
totaal	839	
gemiddeld rapportcijfer: 6,6		

64. In welke vormen van participatie bent u geïnteresseerd?

	aantal	percentage
bijeenkomst(en) op het Stadhuis-Forum	107	13,2
bijeenkomst(en) in mijn eigen wijk / buurt	316	39,1
online bijeenkomst(en) waarbij er gelegenheid is om vragen te stellen en te reageren (Teams of Zoom)	171	21,2
online op een tijdstip dat het mij uitkomt (b.v. via doemee.zoetermeer.nl)	190	23,5
gesprekken op straat of bijvoorbeeld in een winkelcentrum	125	15,5
weet niet	152	18,8
anders, namelijk	17	2,1
geen, want ik heb geen interesse in participatie	151	18,7
subtotaal (minimaal één antwoord gegeven)	808	
vraag niet beantwoord	31	
totaal	839	

Bijlage 5: Toelichtingen

62b. Bent u tevreden over hoe u door de gemeente benaderd en/of op de hoogte gehouden bent tijdens het participatietraject?

Ja

- Goed dat de gemeente ook een coördinerende en ondersteunende functie heeft.
- Het ging via briefwisseling en voorkeur aangeven.
- Ik kreeg een brief waarin ik op de mogelijkheid werd gewezen per mail te reageren.
- In het kader duurzaamheid zou ik de gemeente willen vragen te stoppen met het versturen van papieren post. Er moet een manier zijn om inwoners met toegang tot internet via de mail te bereiken. Desnoods via DigiD.
- Mijn aanmelding was niet verwekt. Ik hoorde van de andere leden van de bewonerscommissie dat zij wel waren uitgenodigd. Uiteindelijk toch een uitnodiging gekregen.
- Tot nu toe niets van gehoord, maar ik geef de gemeente even de tijd.

Nee

- Heb het gevoel gehad dat er totaal niet geluisterd is naar de argumenten om dit plan NIET door te laten gaan en dan wij als omwoners niet gehoord worden.
- Kan beter.
- We kregen toch veel informatie veel te laat of niet terug gecommuniceerd.
- Ze doen toch wat ze willen en luisteren toch niet.

Geen mening

- Door omstandigheden niet aanwezig.
- Ik heb mijn mening gegeven. Verder weet ik niet meer hoe ik op de hoogte ben gehouden.
- Suggestie: notificatie per mail als update van project doemee.zoetermeer.nl.

63b. Welk rapportcijfer zou u het participatieproces in het algemeen geven?

Oordeel onvoldoende (rapportcijfer 1 t/m 5)

- Voel mij niet gehoord.

Oordeel voldoende (rapportcijfer 6 en 7)

- Ik weet niet wat er met mijn input gebeurt.
- Inbreng op waarde schatten is belangrijk. Duidelijk maken waarover men iets mag vinden en wat tot de expertise van deskundigen behoort. Open staan voor inbreng die van waarde is lukt de gemeente niet altijd.
- Na participatieproject blijken aanpassingen d.m.v. bezwaar/ 'juridische weg' zeer lastig (omdat traject dan opnieuw zou moeten), terwijl soms dan pas duidelijk is dat convenant of nieuwe maatlat niet is toegepast. Betwijfel of aanpassingen ook zo moeilijk zouden zijn zonder participatietraject.
- Niet iedereen kreeg evenveel tijd. Soms was 1 persoon iedere keer aan het woord.
- De uitkomst van het participatieproces kan wel eens duidelijker gecommuniceerd worden. Probeer als gemeente zijnde hierin niet te algemeen te blijven / aan de oppervlakte. Deelnemers van een participatieproces hebben een duidelijke mening of willen gehoord worden. Door inhoudelijker op de vragen en meningen in te gaan voelen mensen zich gehoord. Ook al komt het antwoord / reactie niet overeen met de wensen.
- Er worden politieke keuzes gemaakt die (proefondervindelijk) niet te beïnvloeden zijn door een individu.
- Terugkoppeling participatie naar deelnemers mag beter.

Oordeel goed (rapportcijfer 8, 9 en 10)

- Gemeente doet haar best om mij te betrekken. Maar ik word als inwoner overvraagd / teveel benaderd over losse zaken / projecten / onderwerpen wanneer dat past in het project / de gemeente uitkomt. Sluit aan bij leefwereld van inwoners (wat houdt ons in het algemeen bezig) en filter dan achter de schermen de informatie uit richting beleid/project.

Geen oordeel

- Heb geen goed beeld van wat hier wel/niet onder valt en waar ik aan mee heb gedaan, te lang geleden om te beoordelen.